

ДО
Г-ЖА КАТЯ ИВКОВА
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Г-Н ГЪЛЪБ ДОНЕВ
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ИВКОВА,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ДОНЕВ,**

Към мен се обърнаха представители от Сдружението на служителите в държавните психиатрични болници в България, във връзка с указания на Министерство на здравеопазването за изготвяне на проект на бюджет за 2026 г. и съкращаване на разходи, така че проектобюджетът за 2026 г. да не надвишава 90 на сто от общото ниво на разходите по бюджета за 2025 г.

Това означава, че бюджетът на държавните психиатрични болници за 2026 г. ще бъде с 10% по-нисък от този за 2025 г., тъй като в момента, фонд „Издръжка“ на държавните психиатрични болници е същият, като този от 2025 г.

Тук искам да подчертая, че един храноден за 2025 г. в държавните психиатрични болници средно е не повече от 2.05 евро (4 лв.) на ден, а лекарстводенът е не повече от 1.02 евро (2 лв.) на ден. Същите суми в момента са заложили за 2026 г., тъй като бюджетът не е променен. В същото време, инфлацията към днешна дата, в сравнение с миналата година, е 7 %, по данни на Националния статистически институт.

Стойността на лечението на един пациент в държавните психиатрични болници включва медикаменти, храна, ток, вода, отопление, текущи ремонти, консултации с други лечебни заведения (тъй като психично болните имат и соматични заболявания), материали за трудова терапия, арттерапия, постелъчен инвентар, понякога дрехи и обувки, санитарни материали и други допълнителни разходи. По данни на държавните психиатрични болници, средният разход на ден, включващ цялата издръжка на един пациент, е не повече от 10.23 евро (20 лв.) Намалявайки драстично фонд „Издръжка“ на държавните психиатрични болници без да се съобрази и настоящата инфлация, поставя живота и здравето на пациентите с психични заболявания в голям риск.

Единственият начин намаленият бюджет да покрие издръжката на един пациент е да се съкратят легла или да се откаже приема на пациенти, поради липса на средства. В същото време, единствените средства за издръжка, които получават

държавните психиатрични болници, са от държавния бюджет и те нямат други източници на финансиране.

Наред с това, според чл. 146, ал. 2 от Закона за здравето **„Всяко лице с психично разстройство се ползва от лечение и грижи при условия, равни с условията на пациентите с други заболявания.“**

Не на последно място искам да подчертая, че основната препоръка на омбудсмана като НПМ през последните 14 години към Министерство на здравеопазването, е за увеличение на фонд „Издръжка“ за държавните психиатрични болници, тъй като тъй нареченият „исторически бюджет“, който те ползват, не отразява икономическата реалност в страната и сериозно затруднява тяхното функциониране.

Още с встъпването ми в длъжност заявих, че един от основните ми приоритети е защита на правата на психично болните пациенти, като една от най-уязвимите групи в нашето общество. За мен като омбудсман и в качеството ми на Национален превантивен механизъм е абсолютно недопустимо да се намалява фонд „Издръжка“ на държавните психиатрични болници, с което се застрашава живота и здравето и се нарушава правото на психично болните лица да получат качествена и навременна медицинска грижа.

В тази връзка се обръщам към Вас с препоръка да не се намалява фонд „Издръжка“ на държавните психиатрични болници. Очаквам да ме уведомите за Вашето становище в законоустановения срок.

С уважение,

ВЕЛИСЛАВА ДЕЛЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ